

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa A.S.
przeciwko P. SA w W. Oddziałowi w Z.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 22 czerwca 2021 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 22 października 2019 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 22 października 2019 r., sygn. akt IV Pa (...) Sąd Okręgowy w Z. oddalił apelację powoda A. S. od wyroku Sądu Rejonowego w Z. z 17 kwietnia 2019 r., sygn. akt IV P (...), którym Sąd ten oddalił powództwo wniesione przeciwko P. S.A. w W. Oddział w Z. o zapłatę odszkodowania z tytułu naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu.

Powód A. S. wniósł o zasądzenie od pozwanego P. S.A. w W. Oddział w Z. kwoty 50 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem naruszenia zasady równego traktowania w zatrudnieniu oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy w Z. wyrokiem z 17 kwietnia 2019 r., sygn. akt IV P (...) oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżył apelacją powód, zarzucając mu sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, niewspartą o treść zgromadzonych w sprawie dokumentów, a mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia oraz naruszenie art. 248 § 1 k.p.c.; art. 233 k.p.c., a także nierozpoznanie istoty sprawy w zakresie analizy sytuacji zachowań dyskryminacyjnych względem powoda z powodu pełnionej przez niego funkcji przewodniczącego Rady Pracowników, nie zaś kierownika ośrodka kopalń.

Sąd Okręgowy w wyniku rozpoznania apelacji oddalił ją jako niezasadną, przyjmując ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego za własne.

Sąd drugiej instancji wskazał, że nie zachodzi w przedmiotowej sprawie nierozpoznanie istoty sprawy, ani sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Ustalenia faktyczne, dokonane przez Sąd Rejonowy, znajdują bowiem pełne oparcie w zebranych dowodach, to jest dokumentach i zeznaniach świadków wskazanych przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu pierwszej instancji dotyczą przy tym istoty przedmiotowej sprawy.

W ocenie Sądu drugiej instancji, nie doszło także do naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. Sąd Rejonowy dokonał oceny wiarygodności i mocy dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału i nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów. Sąd Okręgowy uznał za prawidłową ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Rejonowy. Nie była ona dowolna ani wybiórcza, nielogiczna czy sprzeczna z zasadami doświadczenia życiowego. Z materiału dowodowego Sąd pierwszej instancji wyprowadził wnioski logicznie poprawne, racjonalne i zgodne z doświadczeniem życiowym, zatem ocena Sądu Rejonowego nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów. Zdaniem Sądu odwoławczego, powód nie wykazał

istotnych błędów logicznego rozumowania Sądu pierwszej instancji czy sprzeczności oceny dowodów z doświadczeniem życiowym ani braku wszechstronności, a twierdzenia apelacji stanowią wyłącznie polemikę z prawidłową oceną dowodów dokonaną przez Sąd Rejonowy.

Sąd pierwszej instancji nie naruszył również, zdaniem Sądu Okręgowego, przepisu art. 248 § 1 k.p.c. Zebrany w sprawie materiał dowodowy jest obszerny i wystarczający w zakresie istotnym do rozpoznania sprawy. Wbrew zarzutom apelacji poprzez nieuwzględnienie wniosku dowodowego powoda o zobowiązanie pozwanego do przedłożenia pełnej dokumentacji związanej z powiadomieniem OUG w P. o planowanej reorganizacji ośrodków kopalń wraz z aktualizacją Planu Ruchu Zakładu Górniczego, pełnej dokumentacji w zakresie przeprowadzania analiz ekonomicznych, nie stanowi naruszenia przepisów art. 248 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy ustalił, że takim dokumentem było pismo z 25 października 2016 r. (T[...]16), w którym pozwana spółka poinformowała Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w P. o zmianach w schemacie organizacyjnym zakładu górniczego P. w W., Oddział w Z. szczegółowo wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, co wskazano w tym piśmie.

Sąd pierwszej instancji poczynił bardzo szczegółowe ustalenia w zakresie procesu zmian organizacyjnych w Oddziale P. S.A. w Z., polegającym na połączeniu kopalń gazu ziemnego i ropy naftowej oraz zmniejszeniu liczby ośrodków kopalń, przeprowadzonych w dwóch etapach. Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia Sąd drugiej instancji uznał za wyczerpujące i wystarczające dla oceny zebranych dowodów i rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła skargą kasacyjną strona powodowa w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 (występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego) oraz pkt 4 (oczywista zasadność skargi kasacyjnej) k.p.c.

Wskazano, że w niniejszej sprawie skarga kasacyjna zmierza do rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego oraz, w zakresie wykładni prawa materialnego, do wprowadzenia wykładni rozszerzającej przepisów dotyczących

dyskryminacji w zatrudnieniu, a nadto, w zakresie zarzutów procesowych adresowanych w kierunku zaskarżonego rozstrzygnięcia, jest oczywiście uzasadniona.

Zdaniem pełnomocnika skarżącego, istnieje konieczność analizy wykładni przepisów prawa materialnego w oparciu o dodatkową płaszczyznę dyskryminacji, jej dodatkowe i nieuwzględnione w postulatycznie skonstruowanym przepisie, znamię. Jednocześnie istnieje konieczność weryfikacji zarzutu naruszenia przepisów prawa procesowego, polegającego na przyjęciu przez Sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, w sytuacji gdy zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, co skutkowało tym, że zarzuty apelacji w ten sposób nie zostały rozpoznane. Ponadto istnieje konieczność weryfikacji uzasadnienia Sądu drugiej Instancji niezawierającego obligatoryjnych elementów uzasadnienia i nie pozwalających zweryfikować procesu motywacyjnego Sądu odwoławczego.

Strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o:

1) wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na brak istotnego zagadnienia prawnego w sprawie oraz brak potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a na wypadek nieuwzględnienia tego wniosku i przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania:

2) oddalenie skargi kasacyjnej,

nadto, w każdym przypadku o:

3) zasądzenie na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne

zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie

faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

W niniejszej sprawie pełnomocnik skarżącego nie sformułował żadnego zagadnienia prawnego, które mogłoby być przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, ani nie przedstawił jakiejkolwiek argumentacji, która mogłaby uzasadniać, że zagadnienia te mają charakter istotnych zagadnień prawnych, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej wniesionej w niniejszej sprawie do rozpoznania. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opiera się wyłącznie na jakichś ogólnych, niesprecyzowanych hasłach o potrzebie wykładni rozszerzającej dotyczącej przepisów odnoszących się do dyskryminacji, o konieczności uwzględnienia jakiejś dodatkowej płaszczyzny tej dyskryminacji, jednak brakuje w tym konkretnych argumentów prawnych, które wskazywałyby na potrzebę rozstrzygnięcia jakiegoś zagadnienia, czy dokonania wspomnianej wykładni.

Z kolei przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna

prima facie przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Również tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie wykazał. Pełnomocnik powoda w ogóle nie przedstawił argumentów, które miałyby świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, spełniających wymagania wskazane powyżej, zatem nie można było uznać, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Strona skarżąca ani nie przedstawiła argumentacji świadczącej o tym, że jakieś zarzuty skargi kasacyjnej nie zostały rozpoznane, ani nie wskazała nawet, jakich to obligatoryjnych elementów uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera. Ponownie, uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opiera się w tym zakresie na gołosłownych, ogólnych twierdzeniach, które nie uzasadniają w żadnym stopniu przyjęcia skargi do rozpoznania.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

